gemeente
NOORDOOSTPOLDER

hvc.

Uitvoeringsplan
Invoering recycle-tarief

INHOUD

1.	**Inleiding**	**3**
1.1	Achtergrond	3
1.2	Doelstelling	4
2.	**Huidige inzamelstructuur**	**6**
2.1	Inzamelstructuur	6
2.2	Afvalstoffenheffing	6
2.3	Contracten	7
3.	**Organisatie invoering recycle-tarief**	**8**
4.	**Dienstverlening recycle-tarief**	**9**
4.1	Gechipte container voor restafval	9
4.2	Aanpassen dienstverlening	9
4.3	Vrij toegankelijk maken milieustraat	10
4.4	Impact interne organisatie	10
5.	**Communicatieplan**	**11**
6.	**Zwerfafval en bijplaatsingen**	**12**
6.1	Neveneffecten	12
6.2	Acties	12
7.	**Specifieke doelgroepen**	**13**
8.	**Financiële aspecten**	**14**
8.1	Investeringen	14
8.2	Afvalbegroting	15
9.	**Implementatie recycle-tarief**	**16**
9.1	Inleiding	16
9.2	Uitgangspunten	16
9.3	Structuur recycle-tarief	16
9.4	Afvalstoffenheffing 2021	18
9.5	Maatregelen AVG	19
10.	**Risico's**	**20**
11.	**Planning**	**21**

Copyright
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Avalon Advies.

1. INLEIDING

1.1. Achtergrond

In het coalitieakkoord 2018-2022 heeft het college beschreven dat duurzaamheid een belangrijk onderwerp is voor Noordoostpolder. De ambitie van het college is om in 2030 energieneutraal te zijn. De focus ligt op schone energie, mobiliteit en de circulaire economie. Grondstofscheiding is een belangrijk onderdeel van de circulaire economie. Werk maken van meer en betere grondstofscheiding draagt bij aan het behalen van deze ambitie.

Landelijke ambitie

De ambitie van de landelijke overheid is dat er in 2020 nog maar 100 kg restafval per inwoner per jaar overblijft. 75% (of meer) van alle grondstoffen moet dan gescheiden worden ingezameld.
De ambitie voor 2025 is nog scherper. In 2025 wil de landelijke overheid dat er nog maar 30 kg restafval per inwoner per jaar over blijft.

Koersdocument

De gemeenteraad besloot op 27 januari 2020 positief over het Koersdocument "Nieuwe koers afvalscheiding: Op naar 60 kg restafval in 2025". Het document geeft een nieuwe impuls aan het "Afvalbeleidsplan 2011-2021". Hierin heeft de raad de volgende kaders aangegeven:

1. Inwoners hebben invloed op de hoogte van de afvalstoffenheffing.
2. Er is een aangepaste service om meer afvalscheiding te stimuleren.
3. We gaan voor schone afvalstromen bij een maximale opbrengst.
4. Minimaal kostenneutraal, de afvalstoffenheffing is niet hoger dan in 2020.

Het doel is om in 2025 nog maar 60 kg huishoudelijk restafval per inwoner over te houden.
De meerderheid van de raad stemde in met een motie om daarnaast de ambitie te beschrijven dat er in 2030 nog maar 30 kg restafval per inwoner per jaar wordt aangeboden. De ervaring leert dat alleen door een andere manier van inzamelen de stap van 140 kg in 2019 naar 60 kg in 2025 en 30 kg in 2030 gemaakt kan worden. De invoering van het recycle-tarief is de maatregel die er aan bijdraagt deze doelstellingen te behalen.

Recycle-tarief

Recycle-tarief houdt in: gedifferentieerde tarieven waarbij per huishouden, met een chip in de container of met pasje voor een toegangscontrole op de ondergrondse container, geregistreerd wordt hoe vaak zij restafval aanbieden (op basis van het volume van de container en de frequentie). De afvalstoffenheffing van huishoudens bestaat dan uit een vast en een variabel tarief, net als bij andere nutsvoorzieningen zoals gas, water en elektra.

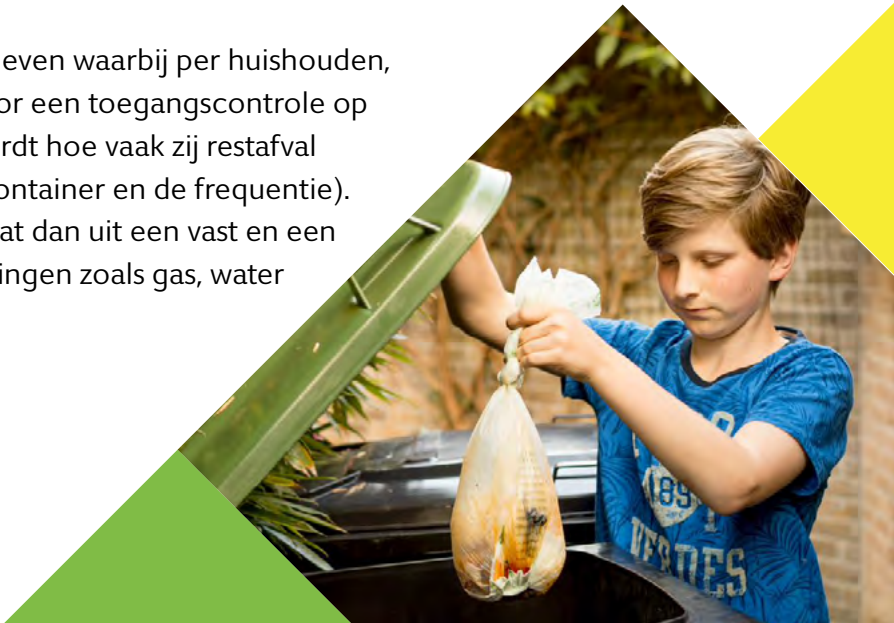

Het variabele tarief is beïnvloedbaar door het aantal keer dat huishoudens de restafvalcontainer aan de weg zetten. Bewoners van hoogbouw, die gebruik maken van een ondergrondse container, hebben hier invloed op door het aantal keren dat ze een zak restafval in de ondergrondse container werpen.

Externe ondersteuning

De voorbereiding en invoering van het recycle-tarief, waaronder het opstellen van dit uitvoeringsplan, hebben we gezamenlijk met HVC (onze inzamelaar) en een klankbordgroep opgepakt. Dit uitvoeringsplan is opgesteld binnen de kaders uit het Koersdocument zoals door de raad vastgesteld. HVC investeert mee bij het invoeren van recycle-tarief. HVC heeft kosten gemaakt om haar organisatie "recycle-tarief proof" te maken. Deze kosten brengt HVC niet in rekening bij de gemeente.

Een deel van de klankbordgroep is ook betrokken geweest bij de invoering van de nieuwe inzamelmethode in 2017 en heeft meegedacht met de totstandkoming van de koers voor het recycle-tarief. Een ander deel meldde zich aan na de besluitvorming over het Koersdocument en denkt mee over de uitvoering van recycle-tarief. In de klankbordgroep zijn de hoog- en laagbouw, Emmeloord en verschillende dorpen vertegenwoordigd.

In het overleg van de klankbordgroep in februari 2020 hebben we waardevolle wensen en ideeën vanuit de inwoners opgehaald. Deze zijn waar mogelijk verwerkt in het uitvoeringsplan en de communicatieaanpak.

Leeswijzer

In dit uitvoeringsplan leest u over de totstandkoming van recycle-tarief, de manier van anticiperen op de mogelijke neveneffecten, de financiële consequenties en de benodigde communicatie. Verder worden de afvalstoffenverordening, het uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening en de verordening afvalstoffenheffing (tarieven voor 2021) geactualiseerd. De geactualiseerde verordeningen worden in het 4e kwartaal 2020 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

1.2 Doelstelling

We verwachten met het recycle-tarief in het jaar na invoering uit te komen op 110 kg restafval per inwoner per jaar en in 2024 op 90 kg per inwoner per jaar. Restafval bestaat uit fijn huishoudelijk afval dat huis aan huis, in containers of ondergrondse containers wordt ingezameld en het grof huishoudelijk afval dat bij de milieustraat wordt gebracht. De verhouding daarbij is 90 kg fijn restafval en 20 kg grof restafval. Onze doelstelling is gebaseerd op ervaringscijfers bij andere gemeenten die (een soortgelijke methode als) recycle-tarief eerder invoerden.
De verwachting is dus dat met het invoeren van het recycle-tarief alleen de uiteindelijke doelstelling via 60 kg restafval in 2025 en de ambitie van 30 kg restafval in 2030 niet gehaald zal worden. Daarom onderzoeken we al gedurende de uitvoeringsperiode of en welke aanvullende maatregelen nodig zijn om deze doelstelling te kunnen halen.

Het resultaat van de invoering van recycle-tarief is:

- inwoners hebben invloed op de hoogte van hun afvalstoffenheffing;
- de dienstverlening is aangepast, waardoor inwoners beter en mogelijk meer grondstoffen kunnen scheiden;
- er zijn meer schone grondstofstromen, wat zorgt voor een maximale opbrengst;
- er wordt een bijdrage geleverd aan een duurzaam Noordoostpolder.

2. HUIDIGE INZAMELSTRUCTUUR

2.1 Inzamelstructuur

In de onderstaande tabel is de huidige inzamelstructuur van restafval en de grondstofstromen GFT-e (groente-, fruit-, tuinafval en etensresten), PBD (plastic verpakkingen, blik en drankkartons) en papier bij laag- en hoogbouw opgenomen.

Tabel 2.1: Inzamelstructuur restafval, GFT-e, PBD en papier

Afvalstroom	Type huisaansluiting	Containertype	Ledigingsfrequentie
Restafval	Laagbouw	240 liter container en op aanvraag 140 liter	1x per 4 weken
Restafval	Hoogbouw	Ondergrondse/bovengrondse container	2x week <> 1x per 2 wkn
GFT-e	Laagbouw	140 of 240 liter container	42x per jaar *
GFT-e	Hoogbouw	Bovengrondse cocons	1x per 2 weken
Papier	Laagbouw	240 liter container	1x per 4 weken
Papier	Hoogbouw	Bovengrondse container	1x per 2 weken
PBD	Laagbouw	240 liter container	1x per 4 weken
PBD	Hoogbouw	Zakken	1x per 4 weken

* alleen binnen de kernen

De meeste huishoudens (laagbouw) hebben voor restafval, papier en PBD een 240 liter container. Voor GFT-e is er meer een mix tussen een 140 liter en 240 liter container.

2.2 Afvalstoffenheffing

In het Afvalbeleidsplan 2011-2021 is afgesproken dat het afvalbeheer betaalbaar blijft en de afvalstoffenheffing niet mag stijgen ten opzichte van 2011. Door diverse landelijke ontwikkelingen, zoals de verhoging van de verbrandingsbelasting en de daling van de opbrengsten van de grondstoffen, is er desondanks de afgelopen jaren een stijging van de afvalstoffenheffing te zien.

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de afvalstoffenheffing van afgelopen jaren weergegeven en de prognose voor de komende jaren als wij doorgaan met de huidige inzamelwijze en kostenstructuur (100% kostendekkend en indexering met 2% per jaar).

Tabel 2.2: Verloop afvalstoffenheffing gebaseerd op de huidige inzamelwijze (100% kostendekkend en 2% indexering per jaar)

Noordoostpolder	2018	2019	2020	2021 prognose	2022 prognose	2023 prognose	2024 prognose
Eenpersoons	€ 216,98	€ 221,04	€ 243,48	€ 254,25	€ 255,74	€ 260,86	€ 266,08
Meerpersoons	€ 255,24	€ 260,04	€ 286,44	€ 293,00	€ 294,72	€ 300,62	€ 306,63

2.3 Contracten

De gemaakte afspraken over afvalinzameling en -verwerking tussen Noordoostpolder en HVC zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) en ten aanzien van de gegevensuitwisseling in een verwerkersovereenkomst (AVG). Per product is verwoord wat het product inhoudt, wat er bij komt kijken, wat ieders verantwoordelijkheden is en hoe de afrekening plaatsvindt. De invoering van het recycle-tarief is door HVC verwerkt in de DVO en afgestemd met de gemeente Noordoostpolder. Het huidige contract heeft een looptijd tot 31 december 2022. Wij zijn met HVC in gesprek over de nieuwe periode voor de DVO.

3. ORGANISATIE INVOERING RECYCLE-TARIEF

Een drietal werkgroepen (Buitendienst en Handhaving, Belastingen en Financiën en Communicatie) binnen de gemeentelijke organisatie is aan de slag gegaan met de voorbereidingen van recycle-tarief. Hierin werken verschillende disciplines met elkaar samen. Daarnaast nemen HVC en de externe adviseur deel aan deze werkgroepen.

De invoering van het recycle-tarief kan mogelijk zorgen voor (extra) afvaldumpingen, bijplaatsingen en zwerfafval. In hoofdstuk 6 leest u meer over deze mogelijke 'neveneffecten'.

De werkgroep Buitendienst en Handhaving heeft de volgende prioriteiten vastgesteld om te anticiperen op deze mogelijke gevolgen:

- meer zwerfafval in de openbare ruimte betekent meer ledigingen van afvalbakken;
- meer afvalbijplaatsingen bij ondergrondse containers of in openbaar gebied;
- een verwachte toename van grondstofstromen en bezoekers op de milieustraat;
- een verwachte toename van te sorteren afval op de milieustraat afkomstig van dumpingen.

De werkgroep Belastingen en Financiën houdt zich de komende periode samen met HVC bezig met de koppeling tussen de systemen van HVC, de gemeente en Centric (leverancier software).

De werkgroep Communicatie heeft samen met HVC een communicatieplan opgesteld.
In hoofdstuk 5 wordt hier verder op ingegaan.

4. DIENSTVERLENING RECYCLE-TARIEF

4.1 Gechipte container voor restafval

Bij de keuze voor een nieuwe container gaan we standaard uit van een 240 liter container voor restafval. Huishoudens kunnen op dat moment ook kiezen voor een 140 liter container. Het variabele tarief van een 140 liter container is lager dan het tarief voor een 240 liter container. Dat maakt dat we met het oog op een betere afvalscheiding kunnen sturen op de keuze voor een 140 liter container. De containers zijn voorzien van een chip, gekoppeld aan het adres. Eind augustus 2020 vindt een omruilactie plaats, waarbij ieder huishouden na lediging van de restafvalcontainer een nieuwe gechipte container krijgt en de oude container wordt ingenomen.

4.2 Aanpassen dienstverlening

De dienstverlening op het gebied van de afvalinzameling is dynamisch. Dit betekent dat er waar nodig geschakeld en bijgeschaafd kan worden om de doelstellingen te behalen. In onderstaande tabel is voor de verschillende grondstofstromen aangegeven wat dit betekent.

Tabel 4.1: Aanpassingen dienstverlening

Afvalstroom	Huidige situatie	Na invoering recycle-tarief
Fijn huishoudelijke restafval	Ongechipte container	Gechipte container (afgerekend per lediging)
GFT-e	Cocons voor GFT-e bij hoogbouw (nog niet bij alle complexen)	Bij alle complexen afsluitbare cocons voor inzameling GFT-e
GFT-e	Containers worden 42x per jaar geledigd	Frequentie aanpassen en werken met zomer en winterperiode (8 maanden 1x per 2 weken en 4 maanden 1x per week)
Tuinafval		Voor de inzameling van (grof) tuinafval wordt 2x per jaar een aparte snoeiroute gereden.
PBD	Inzameling zakken bij hoogbouw 1x per 4 weken	Inzameling zakken bij hoogbouw 1x per 2 weken middels kroonringen aan lantaarnpalen
Papier	Hoogbouw niet altijd gefaciliteerd	Bijplaatsen +/- 20 ondergrondse papier containers bij grote(re) hoogbouw-complexen en zoeken naar oplossingen voor kleinschalige complexen.
Glas	Onder- en bovengrondse glascontainers	Bijplaatsen ondergrondse glas-containers vanuit subsidie Nedvang.

4.3 Vrij toegankelijk maken milieustraat

De raad heeft als kader gesteld dat recycle-tarief kostenneutraal dient te worden ingevoerd. Dat is gelukt. Bewoners uit de klankbordgroep hebben echter de wens uitgesproken dat de milieustraat gratis toegankelijk wordt en dat men, na het tweede bezoek aan de milieustraat, niet meer hoeft te betalen.
Deze investering in de uitbreiding van de dienstverlening kost geld.
Dit zijn voornamelijk investeringen aan de personele kant omdat er meer grondstoffen binnenkomen op de milieustraat. Dit biedt echter ook mogelijkheden om de grondstoffenscheiding op de milieustraat te optimaliseren.
De meerkosten van een onbeperkte toegankelijke milieustraat worden ruw geschat tussen de € 7 en € 10. Er is gekozen om de milieustraat, op dit moment, nog niet vrij toegankelijk te maken. Als er, na het invoeren van recycle-tarief, meer inzicht is in de (financiële) effecten van recycle-tarief dan kan alsnog besloten worden tot een vrij toegankelijke milieustraat.

4.4 Impact interne organisatie

De invoering van het recycle-tarief heeft impact op de interne organisatie.
Of het nu gaat om vaker ledigen van openbare afvalbakken, extra toezicht op het voorkomen van bijplaatsingen, het beantwoorden van meldingen via social media of het beantwoorden van vragen over de afvalstoffenheffing: iedereen heeft hier direct of indirect mee te maken.

Binnen de afvalbegroting is hierop geanticipeerd door een bedrag te reserveren voor extra inzet van de buitendienst en handhaving in 2021.

5. COMMUNICATIEPLAN

Met input van de klankbordgroep en interne werkgroepen ontwikkelen we in samenwerking met HVC een communicatieplan. Voor, tijdens en ook na de invoering van recycle-tarief is intensieve communicatie onmisbaar. Het communicatiedoel is inwoners actief, tijdig en begrijpelijk te informeren over de introductie van de nieuwe wijze van afvalstoffen heffen. Daarnaast zetten we in op afval scheiden in het algemeen, grof afval en (het voorkomen van) afvaldumpingen en zwerfafval.

De middelenmix bestaat uit online, offline en persoonlijke communicatiemiddelen, waarbij we rekening houden met verschillende doelgroepen. We communiceren zeer frequent en maken hierbij onderscheid tussen de formele momenten en tussentijdse communicatie. Formele momenten zijn onder andere de besluitvorming over de uitvoering, de omwisseling van de restafval containers, de invoering van het systeem en de eerste aanslag afvalstoffenheffing na invoering. Tussentijdse communicatie is onder andere gericht op draagvlak en betrokkenheid creëren en critici tot fans maken.

De kernboodschap die we (geheel of in delen) in de communicatie-uitingen terug laten komen is: “Goed afval scheiden en minder restafval: beter voor het milieu én je krijgt invloed op de hoogte van je afvalstoffenheffing. Dat is recycle-tarief. Het is een nieuwe manier van het berekenen van de afvalstoffenheffing. Ben jij een goede afvalscheider en heb je weinig restafval? Dan betaal je ook minder!”

De uitgangspunten voor de communicatie zijn:
- Persoonlijk contact is een belangrijke pijler (buurtwerk, gebiedsregisseurs, afvalcoach);
- Communicatie is een mix van online, offline en persoonlijk contact;
- Communicatie wordt zo lokaal en herkenbaar mogelijk gepresenteerd;
- Communicatie wordt in meerdere talen aangeboden;
- Aansluiten bij het communicatiepakket van HVC;
- Lokale ambassadeurs krijgen een rol in de communicatie.

In de bijlage op pagina’s 22 t/m 24 vindt u de compacte communicatie-aanpak en de -planning.

6. ZWERFAFVAL EN BIJPLAATSINGEN

6.1 Neveneffecten

De invoering van recycle-tarief kan de volgende neveneffecten met zich meebrengen:

- vollere openbare afvalbakken;
- mogelijke achteruitgang van de kwaliteit van ingezamelde grondstofstromen;
- meer dumpingen en bijplaatsingen van afval bij (ondergrondse) containers;
- meer zwerfafval.

De ervaring bij andere gemeenten leert dat de neveneffecten vaak van korte duur zijn en door extra handhaving en communicatie beheersbaar worden gemaakt.

6.2 Acties

Door ervoor te zorgen dat de basis op orde is en bewoners en (uitvoerende) medewerkers van gemeente en HVC tijdig betrokken zijn bij de invoering van het recycle-tarief, kunnen we ervoor zorgen dat de impact van de neveneffecten beheersbaar blijft. Onderstaande activiteiten voeren we uit om de neveneffecten zo veel mogelijk te beperken.

De boa's zijn zichtbaar aanwezig in de wijk

De inzet van boa's (controlerend) en/of afvalcoaches (voorlichtend) helpt bij het voorkomen van de neveneffecten. De werkgroep Buitendienst en Handhaving maakt hiervoor een planning wat past binnen het handhavingsuitvoeringsprogramma. De insteek hierbij is om niet direct te beboeten maar inwoners te wijzen op de mogelijke gevolgen.

Afsluiten van de GFT-e containers

We passen de containers voor GFT-e bij hoogbouw aan, zodat deze alleen te gebruiken zijn door bewoners van die hoogbouwlocatie met de milieupas. Dit om te voorkomen dat er mogelijk (ook door bewoners van laagbouw) restafval in verdwijnt. De opening van de containers maken we kleiner, zodat er geen zakken met huishoudelijk afval in kunnen.

Nulmeting zwerfafval

We voeren in 2020 een nulmeting voor zwerfafval uit om te kunnen beoordelen wat de stand van zaken is met betrekking tot zwerfafval binnen de gemeente. In 2021 voeren we een effectmeting uit om te kijken of de hoeveelheid zwerfafval is toe- of afgenomen.

Monitoring en evaluatie

Om de effecten van de invoering van het recycle-tarief goed te kunnen volgen, monitoren we de komende periode de verschillende stromen, inclusief het bezoek en de afvalhoeveelheden op de milieustraat.

7. SPECIFIEKE DOELGROEPEN

Bij de invoering van het recycle-tarief moet er rekening gehouden worden met specifieke doelgroepen die extra aandacht vragen. Wij zetten afvalcoaches in om de diverse doelgroepen te helpen bij afvalscheiding.

Inwoners met medisch afval

Inwoners met medisch afval, zoals stoma afval, incontinentiemateriaal, of verpakkingen van sondevoeding, hebben meer restafval dan gebruikelijk. Vanuit hygiënisch oogpunt kunnen we niet van hen verwachten dat zij medisch afval (te) lang thuis bewaren. Ook willen we hen niet met extra kosten confronteren. Daarom krijgen zij met hun milieupas (zonder extra kosten) toegang tot de dichtstbijzijnde ondergrondse restafvalcontainer. Hierin kunnen zij hun medisch afval deponeren.

We maken met deze inwoners afspraken, welke we vastleggen in een (nog op te stellen) overeenkomst. In deze overeenkomst staat bijvoorbeeld dat de ondergrondse container alleen gebruikt mag worden voor het medisch afval (fair use policy). Voor het overige restafval gebruiken ze de container aan huis of bij hoogbouw de ondergrondse container (met registratie van het aantal aanbiedingen) en betalen ze een variabel tarief voor het aanbieden van hun overige restafval.
In het Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening wordt de werkwijze nog verder uitgewerkt.

Inwoners met kwijtschelding van de gemeentelijke heffingen

Kwijtschelding van de gemeentelijke heffingen maakt onderdeel uit van het minimabeleid. Hier verandert in de situatie van invoering van het recycle-tarief niets in. In de verordening afvalstoffenheffing wordt de werkwijze kwijtschelding verder uitgewerkt.

8. FINANCIËLE ASPECTEN

8.1 Investeringen

Voor de invoering van het recycle-tarief, zijn de volgende investeringen nodig.

Tabel 8.1: Investeringen recycle-tarief

Investeringen	Uitvoering	Kosten	Per jaar	Begroting
Inzamelcontainers hoogbouw	HVC	€ 325.000	€ 21.667	2021-2024
Software en ondersteuning Centric	NOP	€ 25.000		In begroting 2020

Naast de bovengenoemde investering van inzamelcontainers brengt de invoering van het recycle-tarief incidentele en structurele kosten met zich mee.

In de onderstaande tabel zijn op basis van de huidige inzichten deze kosten en opbrengsten inzichtelijk gemaakt.

Tabel 8.2: Kosten wijzigingen invoering recycle-tarief

Kosten	Frequentie	2021	2022	2023	2024
Inzamelkosten afvalstromen	Structureel	€ 47.018	€ 47.018	€ 47.018	€ 47.018
Verwerkingskosten afvalstromen	Structureel	-€ 206.293	-€ 206.293	-€ 206.293	-€ 206.293
Inzamelkosten GFT	Structureel	-€ 75.000	-€ 75.000	-€ 75.000	-€ 75.000
Kapitaallasten containers	Structureel	€ 21.667	€ 21.667	€ 21.667	€ 21.667
Extra capaciteit (handhaving/buitendienst)	1 jaar	€ 50.000			
Aanpassen prullenbakken	1 jaar	€ 25.000			
Nieuwe restafval containers	Structureel	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Implementatie en communicatie kosten	5 jaar	€ 50.438	€ 50.438	€ 50.438	€ 50.438

8.2 Afvalbegroting

Bij de invoering van het recycle-tarief stijgt vanaf 2021 de afvalbegroting minder hard dan bij het voortzetten van de huidige inzameling (inclusief indexering van 2% per jaar).

Tabel 8.3: Afvalbegroting 2020 t/m 2024

Afvalbegroting	2020	2021[1]	2022	2023	2024
Huidig systeem	€ 5.560.000	€ 5.484.843	€ 5.594.540	€ 5.706.431	€ 5.820.559
Recycle tarief	--	€ 5.417.673	€ 5.449.093	€ 5.557.641	€ 5.668.361

[1] De begroting van 2021 e.v. is gebaseerd op het prijspeil van 1 mei 2020 voor wat betreft de grondstofopbrengsten

9. IMPLEMENTATIE RECYCLE-TARIEF

9.1 Inleiding

Voor het bepalen van de hoogte van het recycle-tarief zijn weloverwogen keuzes gemaakt. In de onderstaande paragrafen is op basis van de uitgangspunten en de structuur de hoogte van het recycle-tarief voor 2021 bepaald.

9.2 Uitgangspunten

De uitgangspunten voor de invoering van het recycle-tarief zijn gebaseerd op het Koersdocument, de resultaten van overleggen met de klankbordgroep en input van de werkgroepen. We nemen als uitgangspunt dat het te hanteren recycle-tarief financieel risicomijdend moet zijn maar voldoende prikkel moet geven om grondstoffen nog beter te gaan scheiden. Risicomijdend wil zeggen dat we voor een kleiner gedeelte afhankelijk zijn van het variabel tarief. Als we een te groot deel van het tarief variabel maken, lopen we het risico dat het vaste deel de vaste inzamelkosten niet meer kan dekken en daarmee het tarief alsnog verhoogd moet worden.

80-20 regel

Het voorstel is om de 80-20 regel toe te passen, waarbij 80% van de afvalstoffenheffing uit het vastrecht bestaat en 20% uit het variabele deel. Deze verhouding wordt al bij veel gemeenten succesvol toegepast. De opbrengsten van de grondstoffen wordt bij de afvalbeheerskosten meegenomen.

Bij de toepassing van recycle-tarief bestaat de afvalstoffenheffing uit een vastrecht en variabele opbrengsten. Bij het bepalen van de verhouding tussen beide delen (vast en variabel) moet rekening worden gehouden met de zogeheten “diftar-paradox”. Een diftar-paradox betekent dat - als inwoners hun afval beter gaan scheiden - de afvalstoffenheffing met daar aan gekoppeld de begrote afvaltarieven niet meer kostendekkend is voor de totale afvalkosten. Hiermee is voor de afvalbegroting 2021 rekening gehouden door te kiezen voor een verdeling van 80% vastrecht en 20% variabele opbrengsten.

Het variabele tarief is alleen maar van toepassing op het fijn huishoudelijk restafval dat middels containers aan huis of ondergrondse containers wordt ingezameld. Bij het bepalen van de hoogte van de afvalstoffenheffing wordt meegenomen dat de milieustraat voor inwoners vrij toegankelijk is.

Innen afvalstoffenheffing

Om aanslagen op te kunnen leggen volgens het recycle-tarief, zijn aanpassing van de huidige belastingapplicatie en aanlevering van data door HVC een voorwaarde. De belastingapplicatie heeft een koppeling nodig met de applicatie van HVC en is voorafgaand aan de invoering van het recycle-tarief getest volgens het testplan. Nadat de testen, volgens het testplan, goed zijn doorlopen kan aanslagoplegging plaatsvinden volgens het recycle-tarief, mits ook een adequate uitwisseling van gegevens plaatsvindt tussen de systemen van HVC en de gemeentelijke systemen.

Indien de applicaties en/of data-aanlevering door de HVC voor 2021 niet operationeel zijn om over te gaan op het recycle-tarief kan in 2021 wel worden gestart met de voorgestelde wijze van inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. De wijze van heffen van de afvalstoffenheffing is dan in 2021 gelijk aan voorgaande jaren, een tarief voor één- en meerpersoonshuishoudens.
De aanslag afvalstoffenheffing bestaat uit een vastrecht en een variabel deel. Het vastrecht wordt opgelegd bij begin van het belastingjaar, uiterlijk 8 weken na 1 januari van het belastingjaar.
Het variabele deel wordt na afloop van het belastingjaar opgelegd, of indien de belastingplicht eerder in het belastingjaar eindigt op dat moment.

9.3 Structuur recycle-tarief

De structuur van het tarief hebben we bepaald op basis van de antwoorden op onderstaande vragen:

- waarop is het recycle-tarief van toepassing?
- welke aanpassingen moeten we doorvoeren om doelstelling 2025 te realiseren?

Waarop is het recycle-tarief van toepassing?

Het recycle-tarief is alleen van toepassing op het aanbieden van fijn huishoudelijk restafval. Inwoners betalen een tarief per lediging van de restafval container of bij storting van een afvalzak in een ondergrondse container. Voor de inzameling van andere afvalstromen betalen inwoners niet per lediging.

Welke aanpassingen moeten we doorvoeren om de doelstelling voor 2025 te realiseren?

Wij voeren de volgende aanpassingen door:

- het toepassen van een financiële prikkel door de invoering van een variabel tarief voor restafval;
- de mogelijkheid tot aanpassen van de capaciteit en frequentie van de restafvalcontainer;
- het aanpassen van de frequentie voor het aanbieden van de grondstofstromen;
- intensieve communicatie en begeleiding van bewoners.

Toepassen van financiële prikkel

Wij passen de huidige inzamelstructuur op dit moment niet aan. Huishoudens (laagbouw) krijgen in augustus standaard een 240 liter gechipte container voor restafval die zij 1x per 4 weken aan kunnen bieden. Zij betalen per lediging een variabel tarief. Bewoners die kosten willen besparen hebben dit zelf in de hand door de container minder vaak aan te bieden.

Mogelijkheid tot aanpassing capaciteit en frequentie restafvalcontainer

Voor inwoners bestaat ook de mogelijkheid om bij het uitzetten van de nieuwe containers vooraf te kiezen voor een 140 liter container in plaats van 240 liter container. De lediging van een 140 liter container is goedkoper dan die van een 240 liter container. De inzamelstructuur wijzigt niet, maar inwoners worden wel gestimuleerd om beter grondstoffen te gaan scheiden. Mogelijk wordt in de toekomst de frequentie voor het ledigen van het restafval aangepast.

Aanpassen frequentie aanleveren grondstofstromen

We passen de ledigingsfrequentie van de GFT-e container aan. Het verhogen van de ledigingsfrequentie van de PBD container (verpakkingen) is momenteel te kostbaar. Komende jaren kijken we of er behoefte is om aanpassingen door te voeren en zo ja of deze ook realiseerbaar zijn (logistiek en financieel). Daarbij is het belangrijk dat de wijzingen passen binnen de afvalbeheerskosten waarop de afvalstoffenheffing is gebaseerd én bijdragen aan de doelstelling uit het Koersdocument.

9.4 Afvalstoffenheffing 2021

De uitgangspunten en de structuur van het recycle-tarief bepalen de hoogte van het tarief voor de afvalstoffenheffing 2021 (uitgaande van 100% dekking van de kosten). Daarnaast blijft het huidige uitgangspunt dat de gemiddelde afvalstoffenheffing voor een meerpersoonshuishouden +/- 15% hoger moet zijn dan voor een eenpersoonshuishouden. In de onderstaande tabel is de afvaltarievenstructuur voor de invoering van recycle-tarief weergegeven. De definitieve hoogte van de afvalstoffenheffing wordt in november door de raad vastgesteld in de afvalstoffenverordening.

Tabel 9.1: Voorgesteld recycle-tarief (afvalstoffenheffing 2021)

	Kosten
Vastrecht eenpersoonshuishouden per jaar	€ 202,50
Vastrecht meerpersoonshuishouden per jaar	€ 212,50
Tarief per lediging 140 liter container restafval	€ 6,50
Tarief per lediging 240 liter container restafval	€ 11,50
Tarief per storting zak restafval in ondergrondse container	€ 2,30
Extra 140 liter container voor restafval (exclusief tarief per lediging) eenmalig	€ 50,56
Extra 240 liter container voor restafval (exclusief tarief per lediging) eenmalig	€ 86,68

Wat de afvaltarieven voor de inwoners betekenen is in de onderstaande tabel weergegeven.
In deze tabel is uitgegaan van 90 kg fijn huishoudelijk restafval per inwoner (containers) en 20 kg grof huishoudelijk afval (via de milieustraat). Dit is vervolgens vertaald naar een gemiddeld aantal ledigingen per containertype voor een eenpersoons- en meerpersoonshuishouden.

Tabel 9.2 Vergelijking afvalstoffenheffing 2021 per huishouden op basis van prijspeil mei 2020

Type huisaansluiting	Type container	Aantal ledigingen	Afvalstoffenheffing 2021 obv huidige inzamelwijze	Recycletarief 2021
Eenpersoons	140 l	7	€ 254,25	€ 248,00
Eenpersoons	240 l	4,5	€ 254,25	€ 254,25
Eenpersoons	Zak 60 l	20	€ 254,25	€ 248,50
Meerpersoons	140 l	12	€ 293,00	€ 290,50
Meerpersoons	240 l	7	€ 293,00	€ 293,00
Meerpersoons	Zak 60 l	35	€ 293,00	€ 293,00

Uit tabel 9.2 kan men concluderen dat het voorgestelde tarief niet leidt tot een stijging van de afvalstoffenheffing voor een gemiddeld huishouden in 2021. Inwoners hebben bovendien de mogelijkheid hier nog op te besparen door beter afval te scheiden en daarmee te besparen op het variabel deel van de heffing.

9.5 Maatregelen AVG

Bij de invoering van het recycle-tarief is het nodig om informatie over het afval aanbiedgedrag van huishoudens te gebruiken voor de ontwikkeling en uitvoering van het afvalbeleid. Dit brengt met zich mee dat er persoonsgegevens van deze inwoners worden verwerkt. Dit dient uiteraard te gebeuren in overeenstemming met de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming).

Als gemeente beheren we de persoonsgegevens van onze inwoners. HVC werkt enkel met adresgegevens. Door op deze wijze te werken komen er in het kader van AVG geen persoonsgegevens bij HVC. Met HVC hoeven dus geen aanvullende afspraken gemaakt te worden.

Voor nu gaan we samen met HVC zorgen voor:

- Het aanpassen van de huidige verwerkersovereenkomst voor aanlevering adresgegevens en containerledigingen in het kader van AVG;
- Procedures en werkafspraken voor uitwisseling van gegevens;
- Correct adressenbestand, wat als basis dient voor het uitzetten van de gechipte containers;
- Inlichten van inwoners, afgestemd met afdeling communicatie over wijzigingen in de werkwijze ten aanzien van het containermanagement.

10. RISICO'S

Invoering van het recycle-tarief brengt aantal interne (hierop kunnen we in zekere mate invloed uitoefenen) en externe risico's (hierop kunnen we geen invloed uitoefenen) met zich mee. Voor wat betreft de (financiële) risico's van onze afvalinzameling moet daarbij onderscheid gemaakt worden tussen marktrisico's enerzijds en het gedrag van onze inwoners anderzijds. Hieronder wordt hierop nader ingegaan.

Marktrisico's

De inzameling van grondstoffen levert de gemeente inkomsten op, die de hoogte van de afvalstoffenheffing dempen. Deze inkomsten staan echter al een aantal jaren onder druk en zijn op dit moment historisch laag. Het is een belangrijke oorzaak voor de stijging van de afvalstoffenheffing van de afgelopen jaren. Ook in 2020 zien we deze inkomsten verder teruglopen. Om inzicht te geven in de omvang van het risico is het effect van daling of stijging opbrengsten inkomsten uit verkoop grondstoffen in 3 scenario's uitgewerkt.

Tabel 10.1: Gemiddelde kostendekkende afvalstoffenheffing

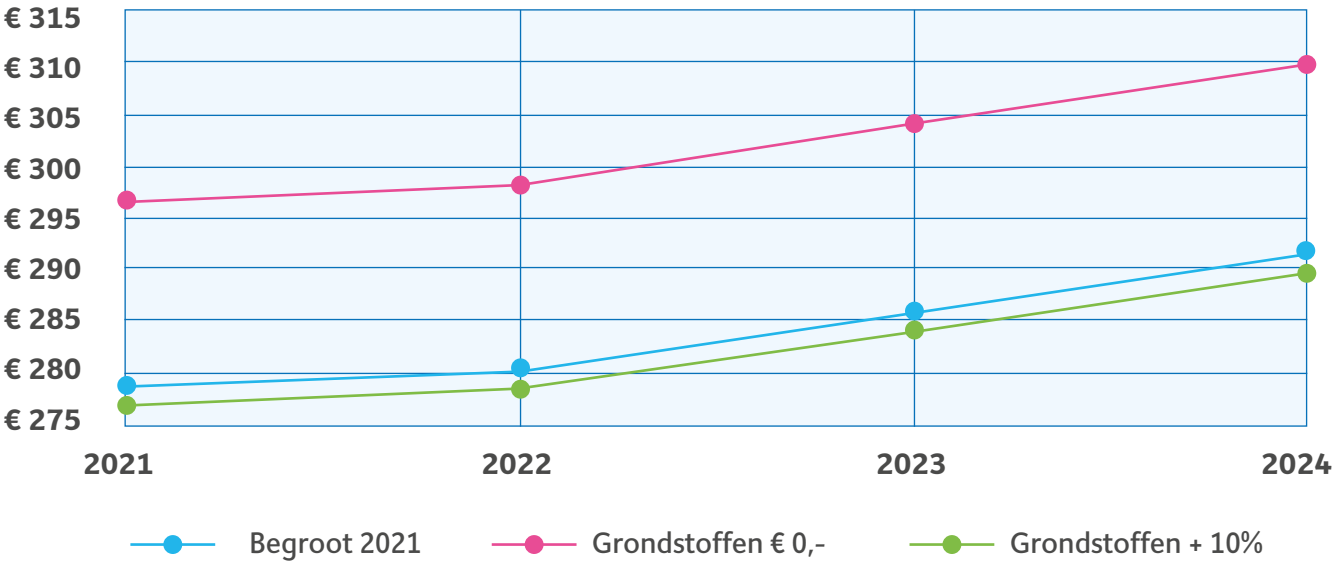

Het gedrag van onze inwoners

In de berekening van de afvalstoffenheffing zijn we uitgegaan van het realiseren van een hoeveelheid restafval van 90 kg in 2024. Ervaringen bij andere gemeenten hebben laten zien dat dit haalbaar is. Of we deze doelstelling halen is uiteindelijk afhankelijk van het gedrag van onze inwoners. Als we minder scheiden en dus meer restafval moeten afvoeren nemen de kosten van het afvoeren vanzelfsprekend toe en dalen ook de inkomsten voor de ingezamelde grondstofstromen.

11. PLANNING

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste stappen voor de invoering van het recycle-tarief weergegeven. De werkgroepen werken zelf met een gedetailleerde planning om te komen tot de beslismomenten. De gedetailleerde planning voor het communicatietraject is als aparte bijlage bij dit uitvoeringsplan toegevoegd.

Tabel 11.1: Planning op hoofdlijnen

Onderwerp	Verantwoordelijke	Realisatie	Uitvoering
Collegebesluit invoering recycle-tarief	College NOP	19-5-2020	
Afstemming adressen in de ASH	NOP/HVC	1-7-2020	
Vaststellen koppeling gevensuitwisseling	Centric/NOP/HVC	1-7-2020	
Bespreken testplan gevensuitwisseling	Centric/NOP/HVC	15-7-2020	
Omwisselen restafval containers	HVC	Eind augustus 2020	Week 35 nieuwe containers plaatsen en week 36 oude ophalen
Aanpassing belastingsoftware Centric gereed (module)	Centric/NOP	1-9-2020	
Definitief uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening NOP 2021	Raad NOP	1-10-2020	
Definitieve Afvalstoffenverordening NOP 2021	Raad NOP	1-10-2020	
Koppeling belastingsoftware gerealiseerd	Centric/HVC/NOP	1-10-2020	en CMS bij HVC
Testen koppeling belasting en CMS en vastleggen procedures en werkinstructies	Centric/HVC/NOP		Oktober-November
Definitieve belastingverordening afvalstoffen NOP 2021, waarin tarieven 2021 bekend worden gemaakt	Raad NOP	8-11-2020	
Inwoners informeren voor laatste lediging restafval container 2021 over invoering recycle-tarief	NOP	1-12-2020	
Koppeling belastingsoftware akkoord	Centric/HVC/NOP	1-12-2020	

BIJLAGE 1

communicatie-aanpak

recycle-tarief in Noordoostpolder.

de goede afvalscheider wordt beloond!

Beter afval scheiden en **minder restafval** overhouden: goed voor het milieu én je krijgt invloed op de hoogte van je afvalstoffenheffing. Dat is recycle-tarief. Het is een nieuwe manier van het berekenen van de afvalstoffenheffing. Ben jij een goede afvalscheider en heb je weinig restafval? Dan betaal je ook minder!

variabel deel

vast deel

Doel
Inwoners actief, tijdig en begrijpelijk informeren over de introductie van recycle-tarief.

60

doel Noordoostpolder: 60 kg restafval per persoon in 2025.

Doelgroepen
Alle inwoners van Noordoostpolder. Maar ook dorpsverenigingen, buurtwerkers en woningbouwvereniging.

Uitgangspunten
- Persoonlijk contact is belangrijke pijler.
- Communicatie zo lokaal en herkenbaar mogelijk.
- In meerdere talen aanbieden.
- Aansluiten bij HVC-communicatiepakket.
- Rol voor lokale ambassadeurs.

3 pijlers communicatie
- PERSOONLIJK CONTACT (afvalcoaches, gebiedsregisseurs, informatiebijeenkomsten, buurtwerkers, klantcontacten en chauffeurs).
- OFFLINE (brieven, flyers, artikelen h-a-h krant, containerhangers).
- ONLINE (filmpjes, social media, digitaal gemeente nieuws).

Handig! Inwoners zien op de HVC-app hoeveel ze kunnen besparen op de afvalstoffenheffing.

gemeente NOORDOOSTPOLDER

hvc. energie en hergebruik

planning

- mei: besluitvorming uitvoeringsplan
- aug/sep: omwisselen restafvalbak
- november: vaststelling vast/variabel tarief
- januari '21: invoering systeem

BIJLAGE 2A COMMUNICATIEPLANNING

Interne communicatie	Klantcontactcentrum Medewerkers milieustraat Medewerkers wijkbeheer Medewerkers belastingen Klantmanagers sociaal domein Gebiedsregisseurs Klankbordgroep Chauffeurs HVC KCC HVC
Beslissers	College B&W Raad
Externe organisaties	Mercatus woningbouw Carrefour buurtwerkers Level One uitzendbureau Dorpsverenigingen Wijkverenigingen Vrouwencentrum Moskee Pioniers vd toekomst
Inwoners	Inwoners laagbouw Inwoners hoogbouw Zwerfafvalrapers Bezoekers milieustraat

BIJLAGE 2B COMMUNICATIEPLANNING

	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	December
Beslissers	Presentaties raad en college	Themabijeen-komst college en raad	29 juni besluitvorming raad			Omwisseling restafvalcontainers		Vaststelling vast/ variabel tarief	Bijeenkomst klankbord-groep	Invoering recycle-tarief	Gemeentelijke heffingen	Bijeenkomst klankbordgroep				Terugbetaling of afrekenen?
		20 mei besluitvorming college														
Interne organisatie		Pagina NOP-Net	FAQ rondsturen			Artikel NOP-Net		Artikel NOP-Net		Artikel NOP-Net		Artikel klankbord				
			FAQ hard-copy medewerkers milieustraat			Bijeenkomst klankbordgroep										
			FAQ KCC HVC													
			FAQ chauffeurs													
			Bijeenkomst klankbordgroep													
Inwoners en externe organisaties **Online**	Social media	Persbericht	Persbericht		Social media	Website		Social media	Social media	Social media	Social media	Social media				
		Social media	Social media			HVC online nieuwsbrief										
						Social media										
						FAQ omwisselen bakken										
						Filmpje 'wat is recycle-tarief'										
						Animatie										
						Digitaal gemeentenieuws										
						Social media										
Offline		Persbericht	Persbericht			Brieven op huisadres		Gemeentepagina + recycle-tarief special Containerhangers gechipt of niet?				Artikel klank-bord				
						Artikelen gemeentepagina										
						Containersticker										
						Advertentie h-a-h										
						Flyer (basis)										
						Flyer (meertalen)										
						FAQ										
						Infographic										
Persoonlijk contact					Informatie-avonden	Afvalcoaches		Afvalcoaches Informatieavonden	Afvalcoaches	Afvalcoaches						

Gemeente
Noordoostpolder

Harmen Visserplein 1
8302 BW Emmeloord
T: 0527 - 63 39 11
E: info@noordoostpolder.nl
I: www.noordoostpolder.nl

Mei 2020